

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ರೂಪಿಸಲು ಬೇಕು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿ

-ಶರತ್ ಚಹರ್

2015ರ ಜನವರಿ 26ರಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ನೂತನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಕೌಶಲ, ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾನವಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತವನ್ನು ಜ್ಞಾನದ ಸೂಪರ್ ಪವರ್ ಆಗಿಸುವ ಗುರಿಯಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, 'ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಚಾಲಕ ಶಕ್ತಿ'ಗಳನ್ನು ತಲುಪುವುದು ಈ ನೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಮುಂದುವರಿದು, 'ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಸಮಯ ನಿರ್ಧಾರಿತ ತಳಮಟ್ಟದ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು 2.5 ಲಕ್ಷ ನೇರ ಸಂವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಲಿದೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮೂಲಕವೂ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿದೆ.' (ಎಂಎಚ್‌ಆರ್ ಡಿ 2015) ಎಂಬುದಾಗಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರಸೆಯಂತೆ ವಿವಾದಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.

'ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಂದಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ನೀಡುವ ಸೀಮಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುವ', ವಿಷಯಾಧಾರಿತವಾಗಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾದ, '6 ತಿಂಗಳಿಂದ 3 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ' ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾದ ಮುಚ್ಚಿದ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಸಂವಾದಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಒಳನೋಟಗಳಿಂದ ರೂಪಿತವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳು ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಅನುಸರಿಸಿದ ದಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದನ್ನು ಟೀಕಾಕಾರರು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ವಾದಿಸುವವರು, ಈಗಿನ ವಿಧಾನವು 'ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು, ಎಲ್ಲರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರವಾದ', 'ಸಮಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾದ', 'ತಳಮಟ್ಟದಿಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ' ನಂತರ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೆಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೇ ನೋಡುವುದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೇ ಸರಿ ಎನ್ನುವ ದೃಢಚಿತ್ತದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ ಸಹಜವಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ನೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾರತಮ್ಯದ ಧೋರಣೆ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ನಿಜಕ್ಕೂ ಆತಂಕ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ, ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಗುಣಬದ್ಧವಾದ ಆಶಯ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯುವ ಬದಲಾಗಿ ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಲಾದ ಮೂರು ಸಮರ್ಥನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಇದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ನೀತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳತ್ತ ವಿಶೇಷವಾದ ಒತ್ತು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯ ಇತಿಹಾಸದತ್ತ ನಾವು ಒಮ್ಮೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸೋಣ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಇತಿಹಾಸ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿತ್ತು. ಆಗಷ್ಟೇ ಬದಲಾಗಿದ್ದ ದೇಶದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸ್ಥಿತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಔದ್ಯಮಿಕ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತವನ್ನು ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಕಂಡು ಅರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಸುವ ಆತಂಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ, ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಾಗೂ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಡಾ. ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ 1948ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯನ್ನು (Commission on University Education) ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಅದು 1949ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಅದರ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರವು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕೃತವಾದ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಘೋಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

1952ರಲ್ಲಿ, ಡಾ. ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಿಯಾರ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅದು 1953ರಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪುನರ್ರಚನೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗೆ (Reorganisation and Improvement of Secondary Education) ಸಂಬಂಧಿಸಿ ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತಾದರೂ, ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕೃತ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಠಾರಿ ಸಮಿತಿ (Kothari commission) ಎಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯ (Education Commission) ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು 1968ರಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. 1964ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಡಿ.ಎಸ್. ಕೊಠಾರಿ, ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಜಿ.ಪಿ. ನಾಯ್ಕ ಮತ್ತು ಯುನೆಸ್ಕೋಗೆ ಸೇರಿದ ಸಹಾಯಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಸೇರಿ ವಿವಿಧ ತಜ್ಞರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ 15 ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರು. 12 ಕಾರ್ಯಪಡೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡಲು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ 20 ವಿವಿಧ ಸಲಹೆಗಾರರು ಸೇರಿದಂತೆ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಗುಂಪುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಗುಂಪುಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಿ, ರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ವಿವಿಧ ಸಚಿವಾಲಯಗಳ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ, ಹಲವಾರು ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರು, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಶಾಸಕರು, ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಪತ್ರಕರ್ತರ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂವಾದ, ಸಭೆ ನಡೆಸಿದ್ದವು.

ಸಮಿತಿಯು 1966ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ನಂತರ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ವರದಿಯ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿತು. ದೀರ್ಘ ಸಂವಾದಗಳ ನಂತರ, ಕರಡನ್ನು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ 1968ರಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು (ನಾಯ್ಕ, 1997).

1977ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ದ್ವಿತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ವಿಫಲ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. 'ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ' ಎನ್ನುವ ತಲೆಬರಹವಿದ್ದ ವರದಿಯನ್ನು 1968ರ ನೀತಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಮೂಲಕ 'ಜನರ, ಜನರಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಜನರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ' ಎನ್ನುವ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. 1979ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರಡು ನೀತಿಯನ್ನು (Draft Policy 1979) ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಯಿತಾದರೂ, ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿಯೇ ಮುರಿದುಬಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಲಿಲ್ಲ.

1986ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ವಿಭಿನ್ನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಯಿತು. 1985ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಶಿಕ್ಷಣದ ಸವಾಲುಗಳು' ಎನ್ನುವ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಚರ್ಚೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ದಾಖಲೆಯು ಸರ್ಕಾರದ ವೈಫಲ್ಯ ಮತ್ತು ಮುಂದಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೇರ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಆದರೆ ಅದು ಚರ್ಚೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಸಂವಾದಗಳು, ಅಭಿಪ್ರಾಯಸಂಗ್ರಹಗಳು, ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು, ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣಗಳು ಮತ್ತು ರೂಪುಗೊಂಡ ಸಲಹೆಗಳು ಸಂಸತ್ತಿನ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಕರಡು ನೀತಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದವು. 1986ರಲ್ಲಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆರಂಭಗೊಂಡವು. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವುದು ಈ ಅಂತಿಮ ನೀತಿಯಲ್ಲ. ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಲು ಕಂಡಿತು ಮತ್ತು ವಿ.ಪಿ. ಸಿಂಗ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ಆಚಾರ್ಯ ರಾಮಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಬಹುತೇಕ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಅಥವಾ ಹಳೆಯ ನೀತಿಯ ವ್ಯಾಪಕ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಮೈತ್ರಿ ಸರ್ಕಾರ ಮುರಿದುಬಿತ್ತು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮೈತ್ರಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಆಚಾರ್ಯ ರಾಮಮೂರ್ತಿ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. 1986ರ ನೀತಿಯನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಿಸಿದ ಕಾರಣದಿಂದ, ಅದು ಮರಳಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನೆಪಮಾತ್ರದ ಅಧಿಕೃತ ಕಾರ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ 1992ರಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಅದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಈಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 1986 (1992ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದ) ಎಂದೇ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

1968 ಮತ್ತು 1986ರ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಸಂಸದೀಯ ಸಮಿತಿ (Parliamentary committee) ಅಥವಾ ಸ್ವತಃ ಸಂಸತ್ತು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ನೀತಿಯಿಂದ ಬದಲಾಗುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ಕೊನೆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಇದು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಚಂಚಲ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯತ್ತ ಒಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ

ಮೂರು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಸಮರ್ಥನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವತ್ತ ನಾವು ಗಮನಹರಿಸೋಣ: ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ವಿಷಯಾಧಾರಿತ, ಮತ್ತು ಮುಚ್ಚಿದ ಕೋಣೆಯಂತಲ್ಲದೆ, ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ತಳಮಟ್ಟದಿಂದ ರೂಪಿತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಸಮಯಾಧಾರಿತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಾದಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆದರೆ ನೀಡಲಾದ ಸಮರ್ಥನೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ 33 ವಿಷಯಗಳನ್ನು (ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ 13 ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು 20 ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ) ಸಂವಾದಕ್ಕೆ ಮುಂದಿಡಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸಮಗ್ರವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಲ್ಲದೆ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಜನರನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿರದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ,

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಹಿಂದಿನ ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿರುವ ವ್ಯಾಪಕ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರುವಂತೆ, ಸಮರ್ಥನೆಯು ವಾಕ್ಯಾತ್ಮಕ ಮಾತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಯ ನಿರ್ಧಾರಿತವಾಗಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎನ್ನುವ ಸಮರ್ಥನೆಯತ್ತ ನಾವು ಈಗ ನೋಡೋಣ. ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು 2015 ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸಮಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ 2017 ಏಪ್ರಿಲ್‌ವರೆಗೂ ಅಂತಿಮ ನೀತಿ ರೂಪಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ನೀತಿ ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಮಯ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಾದದಲ್ಲೂ ಹುರುಳಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಮುಂದಿಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಸಮರ್ಥನೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಹಿಂದಿನ ಸಂವಾದಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರಕವಾಗಿ, ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಸಂವಾದದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿನ್ಯಾಸವು ಸ್ವತಃ ಮೂರು ಸಮರ್ಥನೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯತ್ತ ನಾವು ಕಿರುನೋಟವನ್ನು ಹಾಕೋಣ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂವಾದಗಳ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಯದ ಮಿತಿಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಫಲಿತಾಂಶವಾಗಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರು, ತಳಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಕ್, ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಅನುಭವವಿರುವ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಒಡನಾಟವಿರುವವರಿಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಮಂಡನೆಯ ಶೈಲಿಯ ಅರಿವು ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಮತ್ತು ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ವಿಷಯಗಳತ್ತ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಅವರ ಕಲಿಕೆಯು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಅನುಭವದಿಂದ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಂತರ ತಾವು ಮುಂದಿಡುವ ಒಳನೋಟದತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಾರೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಿಷಯಗಳ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಮಾತನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುವುದು ಮುಚ್ಚಿದ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಸಂವಾದವಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎನ್ನುವ ಸಮರ್ಥನೆಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತಹದಲ್ಲ.

2015ರ ಜನವರಿ 20ರಿಂದ 2015ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 30ರವರೆಗೆ ನಡೆಸಲಾದ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಸಂವಾದಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ (ದಿನಾಂಕವನ್ನು ನಂತರ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು), ಈ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸಂವಾದದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು, ಸ್ವಭಾವತಃ ಮಿತಿ ಹೇರಲಾದ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವಿರುವ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವವರಿಗಿಂದು ರೂಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗೆ ಕರಡು ಸಮಿತಿಯನ್ನು 2015ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ, 'ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ವಿಕಸನಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವ ಸಮಿತಿ' ಎಂದು ಹೆಸರು ಬದಲಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಕರಡನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಚಿವಾಲಯವು ಬಯಸಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು 2016ರ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರ ನಡುವೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅನಗತ್ಯ ವಿವಾದವೂ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿತ್ತು. ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ವರದಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಉದಾರವಾಗಿ ವರದಿಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅದು ಎನ್‌ಯುಇಪಿಎ ವೆಬ್‌ತಾಣದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಆ ನಂತರ 2016ರ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ಒಂದು ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿತು. ಆಗಲೂ ಅದನ್ನು ಕರಡು ನೀತಿಯೆಂದು ಕರೆಯಲು ಹಿಂಜರಿಯಿತು. ಬದಲಾಗಿ 'ಕರಡು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗೆ ಕೆಲವು ಒಳನೋಟಗಳು' (some inputs for the draft education policy) ಎಂದು ಮುಂದಿಟ್ಟಿತು. 2016ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಈ ದಾಖಲೆಗೆ

ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಕೋರಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಆ ಅಂತಿಮ ಗಡುವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಕರಡು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೊಸ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರು ಘೋಷಿಸಿದಾಗ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರ ನಡುವಿನ ರಾಜಕೀಯಗಳು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬಂದವು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಸಮಿತಿ ಇನ್ನೂ ರಚನೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಶಾಪಿರೋ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಅವರು ವಿವರಿಸುವ ಪ್ರಕಾರ, ಅಂತಹ ಸಂವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು 'ಪ್ರಭಾವಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತಗೊಳಿಸುವ ವಿಧಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನಲ್ಲ' (ಮೆಕ್‌ಕಾನೆಲ್ 2010). ಒಂದು ವೇಳೆ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರ ಹೊಸ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರೂ, ಅದು ದೇಶದ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿಯಷ್ಟೇ ಅದು ಉಳಿಯಲಿದೆ. ಮಾರ್ಷಲ್, ಮಿಷೆಲ್ & ರಿಟ್ ಅವರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ 'ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಜಗತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ' (assumptive worlds) ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಸಚಿವಾಲಯವು ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ಎರಡೂ ದಾಖಲೆಗಳು ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ ಎಂಬ ಬಯಸದ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದನ್ನು ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಉಹಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಲೇಖಕರು ಈ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ: 'ಪ್ರತೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿವೆ. ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಡಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಏನು ಸರಿ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯ ಕಾರ್ಯಪರಿಸರದ ವಿಲಕ್ಷಣ ಚಂಚಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು (idiosyncratic cultures) ಪ್ರತೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಭಾಗಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಈ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ನಡವಳಿಕೆಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದಾದ ನೀತಿ ಆಯ್ಕೆಗಳ ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. 'ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಜಗತ್ತು' ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುವ ಆ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳ ಪರದೆಗಳು, ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರನ್ನು 'ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರು' ಆಗಿಸಿರುವ ಕಾಲ್ಪನಿಕಜಗತ್ತನ್ನು ಯಂಗ್ ಅವರು ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಲೇಖಕರು ವಿವರಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಾರ, 'ನಂಬಿಕೆ, ಗ್ರಹಿಕೆ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು 'ಅಲ್ಲಿರುವ' ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳು' ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಿಂದ ತಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಪರಿಸರವನ್ನು ನೀತಿನಿರೂಪಕರು ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಸಮಿತಿ-ಪ್ರಭಾವಿ ಶಕ್ತಿ- ತಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಮ್ಮತಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

ಈ ನಿರೂಪಣೆಯು ಅತೀ ಅಗತ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ, ನೀತಿಯನ್ನು ತೆರೆಮರೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಉಹಾಪೋಹಗಳಿಗೆ ಇದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಆಯ್ಕೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ತಾನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಮತ್ತು ಮುಂದಿಡುವ ಆದರ್ಶಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಕನಸಿನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನದೇ ಆದರ್ಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇರುತ್ತದೆ. ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣವೇ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನು ನಂತರ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವವರೆಗೂ ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ, ಅವರು ನಿಗೂಢವಾಗಿ ಏನೋ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ, ಎಲ್ಲರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ, ಎಲ್ಲರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿರುವ, ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ತಳಮಟ್ಟದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದ ನೀತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಏಕೆಂದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣವು ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದ ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅದರ ಅರಿವು ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ರೂಪಿಸಲು ವಿಭಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಈವರೆಗಿನ ಸಂವಾದಗಳಿಂದ, ಕೆಲವು ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮುಂದಿಡಬಹುದು:

1. ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯು ಅತಿಯಾಗಿ ರಾಜಕೀಯಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ 'ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರ ನಡುವೆ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಸಂವಾದ' ಇರುವ ಕಾರಣದಿಂದ, ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ರಾಜಕಾರಣಿಯ ಬಳಿ 'ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾಕ್ಷರತೆ' ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುವುದಿಲ್ಲ (ನಾಯ್ಡ್, 1997). ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ತುಂಬಿರುವುದು ಕೇವಲ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಲ್ಸೀನ್ (2004) ಅವರು ಗಮನಿಸಿರುವಂತೆ, 'ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದ ಕಾಲ ಒಂದಿತ್ತು... ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸದ್ಯ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಇಂದು, ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವಾದಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿವೆ... ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ರೂಪಿಸುವುದು ಅತಿಯಾಗಿ ರಾಜಕೀಯಗೊಂಡಿದೆ'. (ಬೆಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ಪೀವನ್ಸ್ ಹೇಳಿಕೆ, 2006)

2. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಮ್ಮತಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿರಬೇಕು. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಸಮಕಾಲೀನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಮ್ಮತವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗೆ ಅದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ತತ್ವ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯಾಗಬೇಕು.

ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ಆಳವಾದ, ವ್ಯಾಪಕವಾದ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಸ್ವಭಾವತಃ ಅತಿಯಾದ ಸಂಕೀರ್ಣ, ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ, ಬಹು ಆಯಾಮದ, ಬಹುವಲಯದ, ಪ್ರತಿಫಲಿತ, ಅತಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕಸರತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಸರಳವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಪಾಠ. ಈ ಬೃಹತ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಲು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಮ್ಮತವನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ ಹೊಂದಿರಲು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ನಂಬಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಆಯ್ಕೆಗಳಿಲ್ಲ.

21ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು

20ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದ ದಶಕಗಳಿಗೆ ಹೊರತಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ರೂಪುರೇಷೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಪ್ರಭಾವಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಆದರ್ಶಗಳು, ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ವಿಶಾಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಉದಾರವಾದ ಎನ್ನಬಹುದು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಗಳನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ರೂಪುರೇಷೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ, ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಜೊತೆಗೆ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಉದಾರವಾದಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕಲ್ಯಾಣ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಅತೀ ನಿಖರವಾದ ವಿವರಣೆ ಎಂದರೆ, ಭಾಗಶಃ ಫ್ಯಾಬಿಯನ್ ಸಮಾಜವಾದ. ಕೊಠಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ರೂಪುರೇಷೆಯ ಒಳಗೆ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗದು ಮತ್ತು ಅದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಅದರಿಂದ ಹರಿದುಬಂದ 1968ರ ನೀತಿಯು ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಅಚ್ಚುಗೊಂಡಿದೆ. 1986ರ ನೀತಿ ಮತ್ತು 1968ರ ನೀತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಅದರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಗಮನಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅದರ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶಗಳ ಒತ್ತು ಒಂದೇ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ; ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಉದಾರವಾದದ ಸಂಯೋಜನೆ, ಕಲ್ಯಾಣ ರಾಷ್ಟ್ರದ

ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದದ ಉಚಿತ ಆನ್ವಯಿಕತೆ. ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, 1986ರ ನೀತಿಯು ವಿಶಾಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 1968ರ ನೀತಿಯನ್ನು ಮರುನವೀಕರಿಸಿರುವುದು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಪಾಡಿನ ಬದಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ದೃಢವಾಗಿರುವುದು ಎನ್ನಬಹುದು.

20ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಿನ್ನಡೆ ಕಂಡಿತು. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಶೈಲಿಯೇ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹವೆನಿಸಿ ಚರ್ಚೆಗಳು ಆರಂಭವಾದವು- ಈ ಚರ್ಚೆ ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಉದಾರವಾದ ಮಹತ್ತರ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಂಡು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ನಾವು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ನವ ಉದಾರವಾದದ (neo-liberalism) ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿತು. ನವ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಮತ್ತು ನವ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯೂ (neo-colonialism) ಅದರ ಜೊತೆಗೂಡಿತು. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ಉದಾರೀಕರಣ ಜೊತೆಗೂಡಿರುವ ಜಾಗತೀಕರಣ ಎಂದೂ ವಿವರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಉನ್ನತವರ್ಗದ ಮಂದಿ, ಹೊಸ ಜಾಗತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಎರಕ ಹೊಯ್ಯುವ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೃದಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಲಂಕಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹುತೇಕ ಚಿಂತಕರು ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ವೀಕ್ಷಕರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಚಿಂತಕರು, ಜಾಗೃತ ನಾಗರಿಕರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರು ಮಾತ್ರವೇ ಈ ಗತಿವಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈವರೆಗೆ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಏರಿಲ್ಲ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುರಿಗಳು, ಆಶೋತ್ತರಗಳು, ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿ ಎರಕ ಹೊಯ್ಯಲಾಗಿದೆ. ಘೋಷಿತ (ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ) ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳು- ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿರುವ ಗುರಿಗಳ ನಡುವೆ ದೊಡ್ಡ ಅಂತರವಿರುವ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೀತಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿದೆ?

ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲಿನ ಮೊದಲ ನೀತಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ ಎಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಘೋಷಿಸದೆ ಇದ್ದರೂ, ಅದು ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿತ್ತು. ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಈಗಲೂ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ನೀತಿ ರೂಪಿಸಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಮಹತ್ತರ ಪುನರ್ರಚನೆ ಕೂಡ ಡಾ.ಮೊದಲಿಯಾರ್ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೇ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. 1989ರಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾಚಾರೊಪೊಲಿಸ್ ಅವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕೃತ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸದೆ ಇರಲು ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, '20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಯೋಜನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೇ ಈಗ ಸಮಕಾಲೀನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಶಃ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ' (ಜಾಜ್ಜಾ, 2002 ಹೇಳಿಕೆ).

ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲು ಬಲವಾದ ಪುರಾವೆಗಳಿವೆ. ಅತಿಯಾಗಿ ರಾಜಕೀಯಗೊಂಡಿರುವ ಸಮಕಾಲೀನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಾಗರೂಕತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ, ಅದರ ವರದಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಮ್ಮತವನ್ನು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರೈಸಲು, ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲು, ವಿಸ್ತೃತ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘವಾದ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು

ಮುಂದುವರಿದು, ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಗಣನೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಂದೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಮಿತಿಯ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯು ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಡತವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. 1992ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿರುವ 1986ರ ನೀತಿಯ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾದ ವಿಮರ್ಶೆ, ದೇಶ ಮತ್ತು ಮನುಕುಲ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಿರುವ ಆದರ್ಶ ಜಾಗತಿಕ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ನೀತಿಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಚಿತ್ರಣದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಡಾಬಿನ್‌ಸನ್ ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ, 'ಮಾನವಕುಲವನ್ನು ಕಾಡುವ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸೂಕ್ತ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು' (ಜಾಜ್ಜಾ ಉಲ್ಲೇಖ, 2002). ರೂಪಿಸಲಾಗಿರುವ ನೀತಿಯು ಈ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬೇಕು.

ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಾಡುವ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಾಯಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂವಾದ, ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮುಂದಿಡಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು- ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ, ಜಾಗತಿಕ ಪೌರತ್ವ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನನ್ಯತೆ, ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಆಯ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದ ವಿಚಾರಗಳು ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವ ನೀತಿನಿರೂಪಣೆಯ ವಿಚಾರಗಳಾಗಿರಬೇಕು. 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕುಶಲ ಪಾತ್ರ'ದ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ (ಬೆಲ್ & ಸ್ವೀವನ್‌ಸನ್, 2006). ಹೊಸ ಕಾರ್ಯೋದ್ಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಕಲಿಯುವವರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು, ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ-ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಸಮತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸೌಹಾರ್ದತೆ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರ, ವಯಸ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣದತ್ತ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳು, ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು (ಜಾಜ್ಜಾ, 2002 ಹೇಳಿಕೆ). ಅವುಗಳು ಖಚಿತವಾಗಿ ವಿಶಾಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಮತ್ತು ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಹಿಂದಿನ ನೀತಿಯನ್ನು 30 ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ- 21ನೇ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಯುಗ ನಿರ್ಮಾಣದ, ಮಹತ್ತರ ಬದಲಾವಣೆಯ ನೀತಿಯಾಗಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು, ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಾದಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅತಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಬಹುವಲಯದ ಮೂಲಭೂತ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೇ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಒಮ್ಮತಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಬ್ರಾಡ್‌ಬೆಲ್ಡ್ ಸಲಹೆ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಯ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿನ 'ಮಿಥ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವ'ಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರವೇ, ಅದು 'ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆದರ್ಶ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'ಯನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ (ಜಾಜ್ಜಾ, 2002 ಹೇಳಿಕೆ). ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಿಟ್ಟರ್ ಒಳನೋಟವುಳ್ಳ ಅವಲೋಕನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, 'ಈಗಿನ ಆರ್ಥಿಕ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಅರಿವಿನ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ವಿರೋಧಿ ಅಲೆಯು' ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ 'ಸಾರ್ವತ್ರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಹುತ್ವ'ದ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, 'ವಿಶ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ಮಾನವ ಇತಿಹಾಸದ ಶಾಶ್ವತ ರಚನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವ

ಸಿದ್ದಾಂತಗಳ ಸಂದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಫಲಪ್ರದ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ (ಜಾಜ್ಜಾ, 2002 ಹೇಳಿಕೆ). ಈ ಎರಡೂ ಹಿಮಾಲಯದಂತಹ ಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದು, ಗುರಿಗಳ ಮಿಥ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನವು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಸಮಂಜಸ ನೀತಿಗಳ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ಒಮ್ಮತ ಪಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಮ್ಮತಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ ವಿಶಾಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಮೆಕ್‌ಕಾನೆಲ್ (2010) ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ, "ನೀತಿಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ವೈಫಲ್ಯಗಳ ವಿವರೀತಗಳ ನಡುವೆ ಎಲ್ಲೋ ಇರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಯಶಸ್ಸಿನ ಬೆಳಕುಗಳ ಮಿಶ್ರಣಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ, ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕ ಯಶಸ್ಸು, ಸಂಘರ್ಷದ ಯಶಸ್ಸು, ಅನಿಶ್ಚಿತ ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ವೈಫಲ್ಯ ಅಡಗಿರುತ್ತದೆ." ಅವರು ಮುಂದುವರಿದು ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ, 'ನಾವು ಏನನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು ಮತ್ತು ತುಂಬಬೇಕಾದ ಖಾಲಿ ಜಾಗಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ'. 'ವೈಫಲ್ಯವು ಯಶಸ್ಸಿನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ' ಎಂಬ ಬಹಳ ಒಳನೋಟದ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಅವಲೋಕನವನ್ನೂ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತೀರ್ಪು ನೀಡಲು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಅವರು, 'ನಿಗದಿತ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ನಿಲುವುಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಂತಹ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮೇಲೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಮ್ಮತ ಇರುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲರ ಜೊತೆಗೂ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆಯ ಅವಧಿಯೇ ಅತೀ ದೀರ್ಘವಾಗಿರುವುದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಕೀರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ವಾಸ್ತವ; ನಾವು ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕದಿಂದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಸೇರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊರಗಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನಡೆಸಲು ಕನಿಷ್ಠ 14 ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು. ವಿಶಾಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನೋಡಲು ಬಯಸಿದಲ್ಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಶಾಲ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಮೆಕ್‌ಕಾನೆಲ್ (2010) ನೀತಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಮಕಾಲೀನ ಬರಹಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಪೂರ್ಣ ರೂಪದ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ, ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ನೀತಿಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾದ ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಅಂತಹ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿರಬೇಕು- ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾಗತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಯಾವ ವಿಭಿನ್ನ ಭವಿಷ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಎದುರಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು. ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ ನೀತಿಯು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಬಹುದಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು.

ಮತ್ತೊಂದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಕ್ಷ್ಯ, ಸಂಶೋಧನೆ ಆಧಾರಿತ ಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಮತ್ತು ಯಶಸ್ವೀ ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು 21ನೇ ಶತಮಾನದ ಶಿಕ್ಷಣದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಯನ್ನು

ರೂಪಿಸುವಾಗ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀತಿಗಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದು, ಸಂರಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ರೂಪಿಸಲು ವಿಶಾಲ ನಿಲುವುಗಳುಳ್ಳ ಸಮಿತಿ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿದೆ.

ವಿವಿಧ ಶಿಸ್ತುಗಳ ದೊಡ್ಡ ರೂಪದ ಜ್ಞಾನ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಇದು ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳ ಮೇಲೆ ದೂರಗಾಮಿ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರಲಿದೆ. ಬೈಬರ್ (2012) ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿರುವಂತೆ, ಕೆಲವು ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಮೀರಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಬಹುದಾದ ಹಲವು ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಬೀಳದೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ನರವಿಜ್ಞಾನ, ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಾಜೋ-ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತುಗಳು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಮತ್ತು ನೀತಿಯು ಮುಂದಿಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾದರಿಗೆ ಹೊಸ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಸಜ್ಜುಗೊಂಡಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿ ಮಾತ್ರವೇ ಇವುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆರಡರಿಂದಲೂ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಸಂಶೋಧಿತ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಬಯಸಲಿದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಅತೀ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ದೇಶಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನವು ಉಪಯುಕ್ತ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಹಾಲ್ಪಿನ್ & ಟ್ರೋಯ್ (1995) ತುರುಡಾಗಿ ನಕಲಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅವರು ಸಲಹೆ ನೀಡಿರುವಂತೆ, 'ನೀತಿಯನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ನೀತಿಯ ಪರಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸ್ವಾಧೀನಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಭಿನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯತೆ ಇರುವುದು ಕಂಡಾಗ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವೀ ರಾಜಕೀಯ ಆದರ್ಶಗಳು ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಜಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ದಾರಿಗಳು ಕೂಡ ಸೇರಿವೆ'. ಜಾಗರೂಕವಾದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಶ್ರುತಿಸಾಧಿತ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಮಾಪಕ ನಿರ್ಣಯದ ಅಗತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮಯದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದು, ಸ್ವಾವಲಂಬಿತ ಸಮಿತಿಯಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ತಟಸ್ಥವಾಗಿರುವಾಗ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಖ್ಯಾತ ವಿದೇಶಿ ತಜ್ಞರು ಸೇರಿದಂತೆ, ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರನ್ನು ಜೊತೆಗೂಡಿಸಿ 21ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲು ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತೇವೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಅತೀ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಶೇಷಜ್ಞರು ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಕ್ತಾಯ

ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹೊಸ ವಿಶ್ವ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು 21ನೇ ಶತಮಾನದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗೆ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ವಿಶಾಲ ನಿಲುವುಗಳಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯು ಅತೀ ಅಗತ್ಯ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ನವಉದಾರವಾದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ದೃಢವಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕು ಅಥವಾ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಸಲಹಾಮಂಡಳಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿದೆ ಮತ್ತು ಹಠಾತ್ ಆಗಿ ಆದರ್ಶದ ಕಡೆಗೆ ವಾಲಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನೀಡಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕ ನೀತಿಯ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ಉದಾರವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ನಾವು ದೃಢವಾಗಿ

ವಾದಿಸಿರುವ ವಿಶಾಲ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ವಾದಿಸುವಂತಹ ಅವಕಾಶ ಆಗ ದುರ್ಬಲವಾಗಲಿದೆ ಅಥವಾ ಅವಕಾಶವೇ ಇರದು.

ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ

1. ನಾಯ್ಕ, ಜಿ.ಪಿ. (1997). ದ ಎಜುಕೇಶನ್ ಕಮಿಷನ್ ಆಂಡ್ ಆಫ್ ದ ಹೆಲ್ಪಿ: ಎಪಿಎಚ್ ಪಬ್ಲಿಶಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್
2. ಎಂಎಚ್‌ಆರ್ಡಿ. (2015). ಮ್ಯಾನುವಲ್ ಫಾರ್ ಗ್ರಾಸ್‌ರೂಟ್ ಲೆವೆಲ್ ಕನ್ಸಲ್ಟೇಶನ್ ಆನ್ ನ್ಯೂ ಎಜುಕೇಶನ್ ಪಾಲಿಸಿ. ನವದೆಹಲಿ: ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ.
3. ಮೆಕ್‌ಕಾನೆಲ್, ಎ (2010). ಪಾಲಿಸಿ ಸೆಕ್ಟೆಸ್, ಪಾಲಿಸಿ ಫೈಲ್ಯೂರ್ ಆಂಡ್ ಗ್ರೇ ಏರಿಯಾಸ್ ಇನ್ ಬಿಟ್ಟೀನ್. ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪಾಲಿಸಿ, ಸಂಪುಟ. 30, ನಂ.3, ಪುಟ 345-362
4. ಮಾರ್ಷಲ್, ಸಿ., ಮಿಷೆಲ್, ಡಿ.ಇ., ರಿಟ್, ಎಫ್. (1991). ಅಸಂಪ್ಲಿವ್ ವಲ್ಡ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಪಾಲಿಸಿ ಮೇಕರ್ಸ್. ಪೀಬಾಡಿ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಶನ್, ಸಂಪುಟ. 62, ನಂ. 4, ಪುಟ 90-115
5. ಬೆಲ್, ಎಲ್. ಮತ್ತು ಸ್ಟೀವನ್ಸ್, ಎಚ್. (2006). ಎಜುಕೇಶನ್ ಪಾಲಿಸಿ: ಪ್ರೊಸೆಸ್, ಥೀಮ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಇಂಪಾಕ್ಟ್. ಲಂಡನ್: ರೊಟ್ಟೆಡ್
6. ಜಾಜ್ಜಾ, ಜಿ. (2002). ಎಜುಕೇಶನ್ ಆಂಡ್ ಪಾಲಿಸಿ: ಚೇಂಜಿಂಗ್ ಪಾರಡೈಮ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಇಶ್ಯೂಸ್. ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ರಿವ್ಯೂ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಶನ್, ಸಂಪುಟ 48, ನಂ. 1/2, ಪುಟ 67-91
7. ಬೈಬರ್, ಇ (2012). ವಿಚ್ ಸೈನ್ಸ್? ಹೂಸ್ ಸೈನ್ಸ್? ಹೌ ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ ಡಿಸಿಪ್ಲಿನ್ಸ್ ಕ್ಯಾನ್ ಶೇಪ್ ಎನ್‌ವಿರಾನ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಲಾ. ದಿ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಚಿಕಾಗೋ ಲಾ ರಿವ್ಯೂ, ಸಂಪುಟ 79, ನಂ. 2, ಪುಟ 471-552
8. ಹಾಲ್ಪಿನ್, ಡಿ., ಟ್ರೊಯ್ಕಾ, ಬಿ. (1995). ದಿ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಪಾಲಿಸಿ ಬೋರೋವಿಂಗ್. ಕಂಪೇರೇಟಿವ್ ಎಜುಕೇಶನ್, ಸಂಪುಟ 31, ನಂ. 3, ಪುಟ 303-310ಎಸ್.ಸಿ. ಬೆಹರ್ ಅವರು ಅಜೀಮ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ನಿರ್ದೇಶಕ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು. ಅವರು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರದ ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅವರು, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಳಜಿಯ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು 150 ವರದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅನ್ವೇಷಕ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘಟನೆಯಾದ ಏಕಲವ್ಯದ ಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ಬಿಲಾಸ್ಪುರದ ಗುರುಘಾಸಿದಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸ್ಥಾಪಕ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳು. ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ ಅವರು ಮುಖನ್‌ಲಾಲ್ ಚತುರ್ವೇದಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು behar@azimpremiifoundation.org ಅಥವಾ sharadbehar@gmail.com ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಅನುವಾದ: ಸುಪ್ರಭಾ ಹೆಗ್ಡೆ

ಪರಿಶೀಲನೆ: ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಮಂಡಕೋಲು